

## سوالات تشریحی جامعه‌شناسی یازدهم انسانی - فصل چهار

### سرآغاز بیداری

- ۱- سه مورد از شیوه‌های عملکرد روشنفکران چپ را توضیح دهید.
- ۲- نخستین منوالفکران نسل اول چه کسانی بودند؟
- ۳- ویژگی منوالفکران (نسل اول) را بنویسید. (۳ مورد)
- ۴- نخستین بیدارگران اسلامی چه کسانی بودند و چند نمونه از آنها را نام ببرید.
- ۵- سه ویژگی بیدارگران اسلامی را بنویسید.
- ۶- دو عنصر برتر در فرهنگ اسلامی چه بود؟
- ۷- نخستین رویارویی‌های غرب متجدد با جهان اسلام چه هنگام رخ داد؟
- ۸- نخستین بیدارگران در جهان اسلامی چه کسانی بودند؟
- ۹- اندیشه‌های غالب در جریان چپ (نسل دوم) را نام ببرید.
- ۱۰- جریان چپ در کشورهای اسلامی تحت حمایت چه کشورهایی بودند؟
- ۱۱- دو نمونه از حرکت‌های بیدارگران اسلامی را نام ببرید.
- ۱۲- نسل دوم روشنفکران چگونه شکل گرفت؟
- ۱۳- رهاورد حکومت منوالفکران در کشورهای اسلامی چه بود؟
- ۱۴- سه نمونه از قدرت‌های سکولاری در کشورهای اسلامی را نام ببرید.
- ۱۵- تا هنگام فروپاشی شوروی ..... روشنفکران در کشورهای اسلامی جاذبه داشتند.
- ۱۶- قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان ریشه در ..... و ..... این کشورها نداشت.
- ۱۷- منوالفکران غرب‌گرا در قدم‌های نخست از ..... در دولت‌های کشورهای اسلامی خود سخن می‌گفتند، در نهایت با حمایت کشورهای غربی ..... را در جوامع خود تشکیل دادند.
- ۱۸- ..... و ..... از نخستین لژهای منوالفکران در ایران بود.
- ۱۹- در ایران اومانیسم را به ..... و روشنفکری مدرن به ..... ترجمه شد.
- ۲۰- حضور فعال عالمان دینی در مقابله با روسیه تزاری نمونه‌هایی از حرکت ..... بود.

۲۱- درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

(الف) اصلاحات امیرکبیر نمونه‌ای از حرکت‌های روشنفکران نسل اول است.

(ب) بیدارگران اسلامی به دنبال اصلاح رفتارهای دولت‌های اسلامی بودند.

(پ) روشنفکران چپ بیشتر در لژهای فراماسونری سازمان یافتند.

(ت) روشنفکران نسل دوم نوعی اعتراض به نظام سرمایه‌داری و لیبرالیسم بود.

۲۲- درستی یا نادرستی، جمله‌های زیر را مشخص کنید.

(الف) منورالفکران غرب‌زده، برخلاف بیدارگران اسلامی، بیداری را در بازگشت به اسلام نمی‌دانستند؛ بلکه بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند.

(ب) جریان چپ نه تنها زیر نفوذ بلوک شرق بود، بلکه حتی در کشورهایی که زیر نفوذ بلوک

غرب بودند نیز به عنوان یک جریان اجتماعی تأثیرگذار حضور داشت.

۲۳- ویژگی مشترک و دو تفاوت منورالفکران و بیدارگران اسلامی را بیان کنید.

۲۴- باتوجه به فعالیت‌های اجتماعی- سیاسی زیر، جاهای خالی را پر کنید.

| فعالیت اجتماعی- سیاسی    | ویژگی | نمونه تاریخی |
|--------------------------|-------|--------------|
| مقاومت منفی              | ..... | .....        |
| فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی | ..... | .....        |
| انقلاب اجتماعی           | ..... | .....        |

۲۵- چند نمونه از حرکت‌ها و اقدامات نخستین بیدارگران اسلامی در ایران و در کشورهای اسلامی

را نام ببرید.

۲۶- ناسیونالیسم برای رسیدن به اهداف استعماری‌اش از چه گروه‌هایی کمک می‌گرفت؟

۲۷- شباهت « بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب زده » در چیست؟

- ۱) هردو خواستار اصلاح رفتار دولت های کشورهای مسلمان بودند.
- ۲) هردو رجوع به دوران پیش از اسلام را مهم می دانستند تا با استفاده از آن، گذشته تاریخی خود را بازخوانی و بازسازی کنند.
- ۳) هردو برای شناخت دقیق تر هویت سرزمینشان به آراء و اندیشه های مستشرقین و مورخان غربی رجوع کرده و از نوشته ها و کتاب های آنها کمک می گرفتند.
- ۴) هردو درصدد برانداختن حکومت های کشورهای اسلامی بودند تا شکل جدیدی از آن را در قالب ناسیونالیسم در جوامع شان پایه گذاری کنند.

۲۸- قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان ریشه در .....، باورها و پیشینه ..... این کشورها نداشت، بلکه قدرت آنها وابسته به قدرت جهانی ..... بود.

۲۹- در نخستی رویارویی های غرب متجدد با جهان اسلام، دولت های کشورهای مسلمان به میزان ..... از سنن دینی و اسلامی، ..... بیشتری در برابر کشورهای غربی پیدا می کردند.

### انقلاب اسلامی ایران، نقطه عطف بیداری اسلامی

۳۰- امام خمینی چگونه انقلاب ایران را آغاز کرد؟

۳۱- جنبش عدالتخانه را به طور مختصر توضیح دهید.

۳۲- سه تفاوت انقلاب اسلامی با انقلاب آزادی بخش را توضیح دهید.

۳۳- دو شباهت انقلاب اسلامی و انقلاب های آزادی بخش را بنویسید.

۳۴- رهبران دینی پس از شکست در مشروطه وارد چه موضعی شدند؟

۳۵- مشکل عدالتخانه را توضیح دهید.

۳۶- معنای مشروطه از نظر منورالفکران را بنویسید.

۳۷- معنای مشروطه از نظر عالمان دینی را بنویسید.

۳۸- تعامل عالمان شیعه با حکومت قاجار برچه اساس بود؟

۳۹- هدف جنبش عدالتخانه چه بود؟

۴۰- فعالیت رقابت آمیز اصلاحی را تعریف کنید. ( همراه با ذکر مثال )

- ۴۱- مقاومت منفی را تعریف کنید و مثال بزنید.
- ۴۲- با روی آوردن دولتمردان قاجار به برقراری قراردادهای استعماری در برابر بیگانگان ..... به سوی ..... تغییر جهت داد.
- ۴۳- جنبش عدالتخانه، حاکمیت را از مدار ..... به مدار ..... منتقل ساخت.
- ۴۴- جنبش عدالتخانه از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می داد، یک ..... بود.
- ۴۵- انقلاب های آزادی بخش در مقابله با ..... از حمایت ..... برخوردار بودند.
- ۴۶- درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید.
- (الف) جنبش تنباکو نمونه ای از فعالیت های رقابت آمیز اصلاحی است.
- (ب) تعامل عالمان شیعه با حکومت های قاجار بر مدار فعالیت های رقابت آمیز اصلاحی بود.
- (پ) انقلاب اسلامی و انقلاب های آزادی بخش هر دو در جهت ضد استعماری حرکت می کردند.
- (ت) انقلاب های آزادی بخش براساس اندیشه های سوسیالیستی، مارکسیستی و کمونیستی شکل گرفت.
- ۴۷- آیا در اندیشه اجتماعی و سیاسی تشیع، مشروطه یک نظام آرمانی بود؟ چرا؟
- ۴۸- کدام یک، در مورد تأثیرات انقلاب اسلامی ایران بر جهان غرب درست نیست؟
- (الف) در شکل گیری یا گسترش اندیشه های پسامدرن تأثیر گذار بود.
- (ب) رویکرد سکولار و غیردینی به زندگی اجتماعی در جوامع غربی اوج گرفت.
- (پ) ارزش ها و آرمان های بعد از رنسانس، اعتبار جهانی خود را از دست دادند.
- (ت) نظریه هایی که ناظر به افول سکولاریسم بود شکل گرفتند.
- ۴۹- چرا انقلاب اسلامی ایران را وابسته به بلوک شرق و غرب نمی دانیم؟
- ۵۰- بلوک شرق چه کمک هایی به انقلاب های آزادی بخش قرن بیستم می کرد؟
- ۵۱- حاکمیت منورالفکران در ایران به چه چیزی منجر شد؟
- ۵۲- در جریان انقلاب مشروطه، نزاع و رقابتی سخت بین ..... و ..... به وجود آمد که پس از دو دهه کشمکش، با حضور قدرت های استعماری و دخالت .....، به نفع جریان ..... پایان یافت.

### افق بیداری اسلامی

- ۵۳- ویژگی‌های نظریه جنگ تمدن را بنویسید.
- ۵۴- تأثیرات انقلاب اسلامی در سطح جهانی را بنویسید.
- ۵۵- رسالت‌های انقلاب اسلامی را بنویسید.
- ۵۶- دولتمردان و روشنفکران جهان اسلام قبل از انقلاب اسلامی ایران، اغلب مسائل و مشکلات جوامع خود و جهان اسلام را با کدام رویکرد بررسی می‌کردند؟
- ۵۷- نتایج انقلاب اسلامی در جهان اسلام را توضیح دهید؟ (۳ مورد)
- ۵۸- مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی در جهان اسلام را بنویسید.
- ۵۹- گروه‌های فلسطینی برای مقابله با اسرائیل دارای چه گرایش‌هایی بودند؟
- ۶۰- از نظر دولتمردان آمریکا چرا انقلاب اسلامی توان مقاومت نداشت؟
- ۶۱- انقلاب روسیه چه زمانی اتفاق افتاد و دارای چه رویکردی بود؟
- ۶۲- انقلاب اسلامی با بازگشت و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی ..... را به عنوان مسئله جهان اسلام مطرح کرد؟
- ۶۳- ..... یکی از عرصه‌های تقابل بلوک شرق و غرب شده بود.
- ۶۴- بامرگ ..... دولت مصر که مظهر ناسیونالیسم عربی بود انور سادات رئیس جمهور مصر را با قرارداد ..... اسرائیلی را به رسمیت شناخت.
- ۶۵- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید.
- الف) کمپ دیوید در زمان جمال عبدالناصر، اسرائیل را به رسمیت شناخت.
- ب) جهاد اسلامی افغانستان در برابر حکومت وابسته به بلوک غرب ایستادگی کرد.
- پ) دولت‌های غربی تلاش کردند تا انقلاب کشورهای عربی را به عنوان بهار عربی معرفی کنند.

۶۶- درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید.

(الف) بیداری اسلامی، نوع بشر را مخاطب خود قرار می‌دهد و حل مشکلات معرفتی و معنوی بشریت را در محدودهٔ رسالت خود می‌بیند.

(ب) تا پیش از انقلاب اسلامی ایران، چگونگی برخورد کشورهای بزرگ و کوچک مسلمان با مسائل مهم جهان اسلان از جمله مسئلهٔ فلسطین، تحت تأثیر یکی از قطب‌های شرق و غرب بود.

۶۷- نظریهٔ پایان تاریخ از کیست؟ و چه مضمونی دارد؟

(الف) از آگوست کنت است با این مضمون که تمدن غربی عامل وقوع جنگ و خونریزی نیست و تاریخ با توسعهٔ اقتصادی جهان به پایان خواهد رسید.

(ب) از فوکویاما است با این مضمون که نظم نوین جهانی بر مدار و قطب کشورهای غربی شکل خواهد گرفت.

(پ) از هانتینگتون است با این مضمون که بشریت با جنگ میان تمدن‌ها به پایان خواهد رسید.

(ت) از مارکس است با این مضمون که اندیشهٔ سوسیالیستی و مارکسیستی بر جهان غلبه خواهد کرد.

۶۸- پیامد قرارداد کمپ دیوید چه بود؟

۶۹- مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام چیست؟ توضیح دهید.

۷۰- نظریهٔ پایان تاریخ فوکویاما و جنگ تمدن‌های هانتینگتون را با یکدیگر مقایسه کنید.

۷۱- دولت‌های غربی، انقلاب‌ها و بیداری اسلامی شکل گرفته در کشورهای عربی (از سال ۱۳۸۹

ه.ش) را چگونه معرفی می‌کردند؟ و آن را چه می‌نامیدند؟

۷۲- تا پیش از انقلاب ایران، کشورهای بزرگ و کوچک مسلمان در سایهٔ چه دیدگاه‌هایی قرار گرفته بودند؟

۷۳- مقاومت انقلاب اسلامی ایران در دههٔ نخست، موقعیت بلوک ..... را به‌عنوان تنها رقیب

بلوک ..... متزلزل ساخت و موقعیت تاریخی جهان اسلام را به‌عنوان یک ..... تثبیت کرد.